

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

ร่าง

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน

และการขอสำเนาเอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ การกำหนดระยะเวลา

จ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๑๓/๒๕๖๔

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนาเอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
กรกฎาคม ๒๕๖๔

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายณัฏ ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
ร้อยตำรวจเอกหญิง วิริยญา ประสพสุข	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายโสภณ ชาทบุษย์จารุ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวน้ำฝน ราชสมบัติ	นิติกรชำนาญการ
นางสาวกรรณิกา พัศระ	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางสิริกัญญ์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกานต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนาเอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท อำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้น ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการขอสำเนาเอกสาร การลดจำนวนผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัท การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมกรรมการ การกำหนดระยะเวลาจ่ายเงินปันผลที่แน่นอน และการรวมบริษัท) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายสินิตย์ เลิศไกร) ได้แถลงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการคือ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้การยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทสามารถยื่น ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๖ และมาตรา ๑๐๑๗)

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://library.parliament.go.th/th/house-representatives-documents> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๔ ในหน้าที่ ๘ ถึง ๙ ของเอกสารฉบับนี้

(๒) กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด ลด หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วน และบริษัท หรือกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒๐/๑)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัท จำกัดก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๗)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้หนังสือบริคณห์สนธิที่จดทะเบียนไว้สิ้นผลลง หากมิได้ดำเนินการ จดทะเบียนบริษัทภายในสามปี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๙)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมให้ที่ประชุมตั้งบริษัทอาจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้ง ที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ในข้อบังคับของบริษัท ด้วยก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐๘ (๑))

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมให้บริษัทที่มีตราประทับต้องประทับตราลงในใบหุ้น (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๒๘ วรรคหนึ่ง)

(๗) กำหนดให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมกรรมการได้ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๕๘ และเพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นโดยให้ส่ง ทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้น เว้นแต่บริษัทมีหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือหุ้นที่ต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์ แห่งท้องที่ด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕ วรรคหนึ่ง)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมให้การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้น อย่างน้อยสองคนมาเข้าประชุม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๘)

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมให้จ่ายเงินปันผลให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐๑ วรรคสี่)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัดด้วยเหตุว่าจำนวนผู้ถือหุ้น ลดน้อยลงจนเหลือเพียงคนเดียวหรือมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ต่อไปได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๔) และ (๕))

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน โดยกำหนดให้บริษัทสามารถ รวมกันได้ทั้งสองลักษณะ คือ การควบบริษัทและการผนวกบริษัท (แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบ บริษัทจำกัดเข้ากัน)

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นบริษัทจำกัดสอดคล้องกับการตั้งบริษัทจำกัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๖/๑)

สำหรับเหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้คือ โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท มีบทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับ สภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และสร้างภาระ โดยไม่จำเป็นแก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน

ของประเทศ โดยเฉพาะการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของผู้เริ่มก่อการและตั้งบริษัทจำกัดไว้สามคน และการไม่กำหนดระยะเวลาการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจำกัด สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ เพื่อขจัดอุปสรรคดังกล่าว รวมทั้งเพิ่มความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจโดยเพิ่มหลักการรวมบริษัท ซึ่งเดิมมีแต่การควบบริษัทให้มีการผนวกบริษัท จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้การยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทสามารถยื่น ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่หรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๖) และถ้าข้อความที่จะจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาเกิดขึ้นในต่างประเทศ ให้นำกำหนดเวลาสำหรับการจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณาข้อความนั้นตั้งแต่วันที่คำบอกกล่าวการนั้นมาถึงสำนักงานแห่งใหญ่ตามที่ได้จดทะเบียนไว้ในวัน (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑๗)

๒. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนและบริษัท หรือกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันก็ได้ (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒๐/๑)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัด ก็ได้ (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๗)

๔. แก้ไขเพิ่มเติมให้หนังสือบริคณห์สนธิสิ้นสุดผลลง หากมิได้นำไปจดทะเบียนบริษัท ภายในสามปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๙๙)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมให้ที่ประชุมตั้งบริษัทอาจกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้ง ที่ไม่สามารถหาข้อยุติหรือไม่สามารถลงมติระหว่างกรรมการหรือผู้ถือหุ้นไว้ในข้อบังคับของบริษัท ด้วยก็ได้ (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐๘ (๑))

๖. แก้ไขเพิ่มเติมให้บริษัทที่มีตราประทับต้องประทับตราลงในใบหุ้น (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๒๘ วรรคหนึ่ง)

๗. กำหนดให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประชุมกรรมการได้ (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๕๘ และร่างมาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑)

๘. แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นโดยให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ ไปยังผู้ถือหุ้น เว้นแต่บริษัทมีหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ ในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่ด้วย (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕ วรรคหนึ่ง)

๙. แก้ไขเพิ่มเติมให้การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสองคนมาเข้าประชุมรวมกันแทนหุ้นได้ถึงจำนวนหนึ่งในสี่แห่งทุนของบริษัทเป็นอย่างน้อย (ร่างมาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๘)

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมให้จ่ายเงินปันผลให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่หรือกรรมการลงมติ (ร่างมาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐๑ วรรคสี่)

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลอาจสั่งให้เลิกบริษัทจำกัดด้วยเหตุว่าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือเพียงคนเดียวหรือมีเหตุอื่นใดทำให้บริษัทนั้นไม่สามารถที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปได้ (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๔) และร่างมาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๓๗ (๕))

๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน เป็นการรวมบริษัทจำกัดเข้ากัน โดยกำหนดให้บริษัทสามารถรวมกันได้ใน ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑๒.๑ “การควบบริษัท” โดยเกิดบริษัทขึ้นใหม่ และบริษัทที่ควบกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล

๑๒.๒ “การผนวกบริษัท” โดยบริษัทหนึ่งบริษัทใดที่มาผนวกกันนั้นยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล และบริษัทอื่นที่ผนวกกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล

(ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๙ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน และมาตรา ๑๒๓๘ มาตรา ๑๒๓๙ มาตรา ๑๒๔๐ มาตรา ๑๒๔๑ มาตรา ๑๒๔๒ และมาตรา ๑๒๔๓)

๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมให้การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดสอดคล้องกับการตั้งบริษัทจำกัด (ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๔๖/๑)

๑๔. เพิ่มบทเฉพาะกาล เพื่อกำหนดให้ในกรณีที่มีการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิไว้แล้วเกินกว่าสามปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังมีได้จดทะเบียนบริษัท ให้สามารถดำเนินการจดทะเบียนบริษัทได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๙) และกำหนดให้ในกรณีที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้ควบบริษัทก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการควบบริษัทต่อไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๐)

๑๕. เพิ่มมาตรารักษาการ โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากมีการเพิ่มบทเฉพาะกาลดังกล่าว (ร่างมาตรา ๒๑)

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายสินิตย์ เลิศไกร) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ การกำหนดให้บริษัทตั้งแต่ ๒ บริษัทขึ้นไปสามารถรวมเข้ากันได้ ใน ๒ ลักษณะ คือ (๑) ควบบริษัทโดยเกิดบริษัทขึ้นใหม่ ซึ่งกรณีนี้บริษัทเดิมจะหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “ควบบริษัท” และการผนวกบริษัทโดยบริษัทหนึ่งบริษัทใดยังคงมีสภาพเป็นนิติบุคคล และบริษัทอื่นที่ผนวกกันหมดสภาพจากการเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “ผนวกบริษัท” (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒๓๘) นั้น ปัจจุบันภาคเอกชนได้มีการบริหารจัดการในเรื่องดังกล่าวด้วยวิธีการที่เรียกว่า การรวมกิจการ (Merger) และการซื้อกิจการ (Acquisition) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาคเอกชนได้มีการพัฒนาการรวมกิจการที่ก้าวหน้าไปกว่าบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว แต่อย่างไรก็ดี การแก้ไขบทบัญญัติว่าด้วยการรวมบริษัทเข้ากันดังกล่าว จะช่วยเพิ่มความคล่องตัวของการประกอบธุรกิจ โดยมีเหตุผลและมีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) เหตุผลที่ต้องมีการรวมบริษัทเข้ากัน

(๑.๑) การรวมบริษัทจะทำให้บริษัทมีทรัพยากรมากขึ้นและมีขนาดกิจการที่ใหญ่ขึ้น

(๑.๒) การรวมบริษัทจะทำให้ผู้ถือหุ้นได้ประโยชน์เพราะผู้ถือหุ้นของบริษัทเดิมจะได้รับหุ้นในบริษัทใหม่หลังจากมีการรวมบริษัทแล้ว

(๑.๓) การรวมบริษัทจะช่วยกระจายผลิตภัณฑ์หรือบริการที่หลากหลาย โดยบริษัทสามารถเข้าสู่ตลาดใหม่หรือกระจายการเสนอผลิตภัณฑ์และบริการของตน ซึ่งจะส่งผลทำให้ได้รับกำไรมากขึ้น

(๑.๔) การรวมบริษัทจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจ เพราะบริษัทที่มีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่คล้ายกัน อาจรวมกันเพื่อสร้างโอกาสและช่วยลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจลงได้

(๑.๕) การรวมบริษัทจะช่วยขจัดการแข่งขันระหว่างกัน ซึ่งจะทำให้ราคาการโฆษณาของผลิตภัณฑ์ลดลงด้วย

(๑.๖) การรวมบริษัทจะส่งผลให้มีการวางแผนและการใช้ทรัพยากรทางการเงินที่ดีขึ้น เช่น การลดราคาผลิตภัณฑ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อลูกค้าและช่วยเพิ่มยอดขายให้ผู้ประกอบการในที่สุด

(๑.๗) เพิ่มส่วนแบ่งการตลาด เพราะเมื่อมีการควบรวมกิจการ บริษัทใหม่จะได้รับส่วนแบ่งการตลาดที่ใหญ่ขึ้นและเป็นผู้นำในการแข่งขัน

(๑.๘) สามารถลดต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น การซื้อวัตถุดิบจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลให้ลดต้นทุนได้ ขณะที่การลงทุนในทรัพย์สินขยายออกไปเป็นผลผลิตที่ใหญ่ขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่เศรษฐกิจเชิงเทคนิค

(๑.๙) สามารถหลีกเลี่ยงการทำซ้ำได้ เพราะบางบริษัทที่มีผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกัน อาจรวมบริษัทเพื่อหลีกเลี่ยงการทำซ้ำและขจัดการแข่งขันลงได้

(๑.๑๐) บริษัทที่ต้องการขยายธุรกิจไปในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ใหม่ ๆ อาจควบรวมกิจการกับบริษัทอื่นที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งดำเนินงานในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อเริ่มต้นธุรกิจใหม่

(๑.๑๑) สามารถช่วยบริษัทขนาดเล็กหรือบริษัทที่ไม่มีกำไรให้ไม่ต้องปิดกิจการหรือถูกฟ้องล้มละลาย เพราะสามารถเพิ่มทุนโดยการรวมบริษัทได้

(๒) ข้อสังเกตของการรวมบริษัท

(๒.๑) การรวมบริษัทอาจทำให้เกิดการขึ้นราคาสินค้าหรือบริการ เพราะเมื่อรวมบริษัทแล้วจะส่งผลให้การแข่งขันลดลง ดังนั้นบริษัทใหม่จึงสามารถผูกขาดและเพิ่มราคาสินค้าและบริการได้

(๒.๒) การรวมบริษัทอาจเกิดช่องว่างในการสื่อสาร เพราะแต่ละบริษัทอาจมีวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อเกิดช่องว่างในการสื่อสารแล้ว จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของพนักงานในบริษัท

(๒.๓) การรวมบริษัท อาจทำให้บริษัทต้องเลือกที่จะกำจัดสินทรัพย์หรือลดจำนวนบุคลากรที่ด้อยคุณภาพ ซึ่งอาจจะทำให้พนักงานตกงานได้

(๒.๔) การรวมบริษัทอาจสร้างปัญหาในการปฏิบัติงาน เพราะเป็นเรื่องยากที่จะทำให้พนักงานที่เคยอยู่ต่างบริษัทกันปฏิบัติงานกับพนักงานอีกบริษัทหนึ่งให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ แม้ว่าการรวมบริษัทจะส่งผลดีที่ทำให้การประกอบธุรกิจมีความคล่องตัว แต่มีสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นพิเศษ คือ บริษัทที่มีทุนจำนวนมากอาจถือโอกาสนี้รวมบริษัทกับบริษัทที่มีทุนน้อยกว่า หรือบริษัทที่กำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ เช่น ประสบกับปัญหาการขาดทุนต่อเนื่อง จึงอาจเข้าช่วยเป็นการแก้ไขกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนหรือบริษัทขนาดใหญ่ให้สามารถเข้ามายึดกิจการของกลุ่มทุนหรือบริษัทขนาดเล็กได้

๒.๒ การปรับลดจำนวนบุคคลในการก่อตั้งบริษัท จากเดิมจำนวนตั้งแต่ ๓ คน มาเป็นจำนวนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ให้สามารถเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดได้ (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๙๗) จะส่งผลทำให้การจดทะเบียนก่อตั้งบริษัททำได้ง่ายขึ้น และเป็นการส่งเสริมให้มีการประกอบธุรกิจในรูปแบบบริษัทมากขึ้น แต่ปัจจุบันมีหลายประเทศกำหนดให้บุคคลเพียงคนเดียวก็สามารถจดทะเบียนก่อตั้งบริษัทได้ โดยดัชนี Doing Business ของธนาคารโลก ซึ่งเป็นการจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้กำหนดตัวชี้วัดหนึ่งในสิบสองปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณา คือ ความสะดวกในการจัดตั้งธุรกิจ ซึ่งปรากฏข้อมูลว่าประเทศที่มี Doing Business อยู่ในสิบอันดับแรกของโลกเกือบทุกประเทศ มีการอนุญาตให้จัดตั้งบริษัทจำกัดโดยบุคคลเพียงคนเดียวได้ ประกอบกับการสำรวจข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ก็ปรากฏข้อมูลว่า บริษัทที่มีการจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากว่า ๔๐๐,๐๐๐ บริษัท ซึ่งคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๘๐ ของจำนวนบริษัทที่มีการจดทะเบียนทั้งหมดนั้น มีผู้ถือหุ้นเพียงคนเดียวที่ถือหุ้นของบริษัทเกินกว่าร้อยละเก้าสิบของจำนวนหุ้นทั้งหมด จากสถิติดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันบุคคลที่ต้องการจัดตั้งบริษัทร่วมกับบุคคลอื่นนั้น มีน้อยลงและต้องการ

ที่จะตั้งบริษัทโดยบุคคลเพียงคนเดียวมากขึ้น ดังนั้น การกำหนดให้บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปสามารถเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัด จึงอาจจะยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจและไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดของธนาคารโลก Doing Business ด้วย (ร่างมาตรา ๖)

๒.๓ การกำหนดให้การส่งคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่โดยการส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่มีบริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗๕) ถือเป็นการเพิ่มช่องทางการบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การกำหนดให้การประชุมกรรมการบริษัทอาจดำเนินการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งทำให้กรรมการบริษัทไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวในที่ประชุม (ร่างมาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๑๑๖๒/๑) ยังมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นยุคของเทคโนโลยีแบบดิจิทัล อีกทั้งสอดคล้องกับพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓^๒ แต่หากยังมีความกังวลในด้านความปลอดภัยและผลในทางกฎหมายเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ก็เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔^๓ ที่มีการแบ่งลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้เป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั่วไป ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ และลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้และมีใบรับรองที่ออกโดยผู้ให้บริการออกใบรับรอง ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้อาจพิจารณาถึงความเหมาะสมของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ละประเภทดังกล่าวว่าจะสมควรนำมาใช้กับการประชุมกรรมการบริษัทหรือไม่ เพียงใด (ร่างมาตรา ๑๒)

๓. รองอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (นางสาวปัทมาวดี บุญโญภาส) ได้ตอบชี้แจง สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๓.๑ การแก้ไขจำนวนผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัทจากเดิม ๓ คน เป็น ๒ คน ดังกล่าวนั้น เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ อยู่ภายใต้หลักการแห่งการทำสัญญา ดังนั้น จำนวนผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัทจึงจำเป็นต้องมีบุคคลจำนวนอย่างน้อย ๒ คน เข้าทำสัญญาระหว่างกัน อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้บุคคลเพียงคนเดียวสามารถเป็นผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัทได้นั้น ขณะนี้ได้มีการยกร่างกฎหมาย ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติบริษัทจำกัดคนเดียว พ.ศ. ....^๔ ซึ่งอยู่ระหว่าง

^๒ พระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓

^๓ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ หมวด ๒ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๑

^๔ ร่างพระราชบัญญัติบริษัทจำกัดคนเดียว พ.ศ. ....

การเปิดรับฟังความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ และเหตุผลที่ต้องมีการยกร่างกฎหมายแยกต่างหากนั้น เนื่องจากมีกลไกบางอย่างที่อาจจะแตกต่างจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งจะทำให้ภาคธุรกิจมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้นด้วย

๓.๒ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้นำหลักการเรื่องการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มาปรับใช้กับกรณีต่าง ๆ บ้างอยู่แล้ว แต่สำหรับการส่งคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นบริษัทถือเป็นเรื่องเฉพาะ ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่ได้มีข้อกำหนดในเรื่องดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี ในทางปฏิบัติ บริษัทต่าง ๆ อาจออกข้อกำหนดหรือข้อบังคับของบริษัทให้สามารถนำลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของบริษัทนั้น ๆ ได้ในบางเรื่อง

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ด้วยคะแนนเสียง ๒๕๖ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มีงดออกเสียง ๔ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

[http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=740342&file=Y4488+%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%A7%E0%B8%A5%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%81%E0%B8%9E%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%9E%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%A2%E0%B9%8C+\(%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%A1\).pdf&download=1](http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=740342&file=Y4488+%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%A7%E0%B8%A5%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%81%E0%B8%9E%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%9E%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%A2%E0%B9%8C+(%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%A1).pdf&download=1)

๒. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (อ.พ. ๕/๒๕๖๔)

<https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/578936>

๓. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9996&mid=4328

๔. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9995&mid=4328

